

Tema: Ýyladyş ulgamlarynyň görnüşleri.

1. Ýyladyş ulgamyny seçip almak.
2. Ýyladyş enjamlarynyň görnüşleri.
3. Suw bilen ýyladyş ulgamynyň görnüşleri.

Ýyladyş ulgamyny seçip almak.

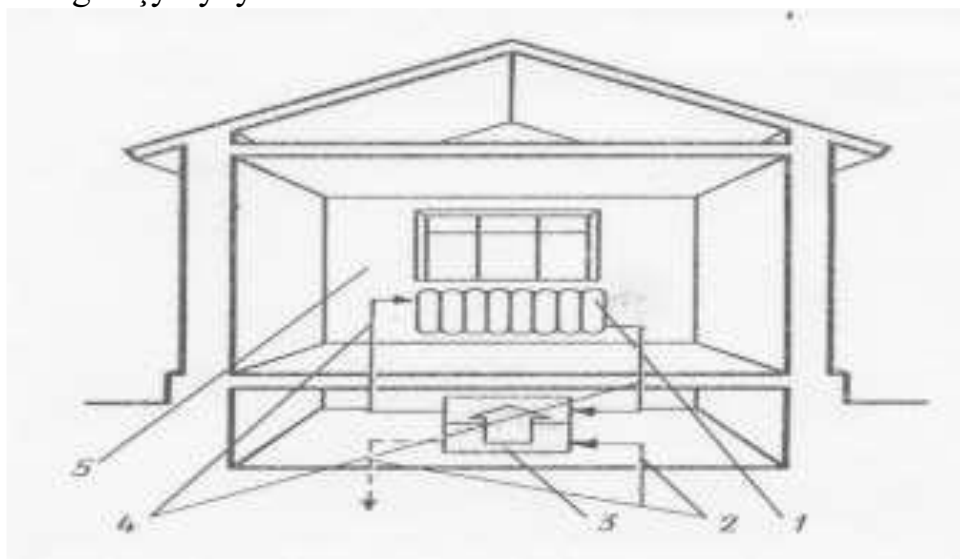
Ýyladyş ulgamy ýylyň sowuk döwründe otaglary ýylatmaklyk üçin, daşky howanyň temperaturasynyň üýtgäp durmaklygyna bagly bolman, otagda kadaly temperaturany üpjün etmeklik üçin hyzmat edýär. Munuň üçin ýyladyş ulgamy otaglara, olaryň ýylylyk ýitgilerine deň bolan mukdarda, ýylylyk bermelidir.

Her bir ýyladyş ulgamy otaglara zerur bolan mukdardaky ýylylygy ibermeklik, geçirmeklik we ony öňünden taýýarlamaklyk üçin zerur enjamlar toplumynyň gerekdigini aňladýar.

Häzirki döwürde şu aşakdaky ýyladyş ulgamlary has giňişleýin ulanylýar:

Suw bilen işledilýän ýyladyş ulgamy, bug bilen işledilen ýyladyş ulgamy, gyzdyrylan howa bilen işledilen ýyladyş ulgamy, panel-şöhlelenme ýyladyş ulgamy, elektrik togy bilen işledilen ýyladyş ulgamy we peç görnüşündäki ýyladyş ulgamy.

Haýsyda bolsa bir ýyladyş ulgamyny seçip almaklyk bu döredijilikli prosesdir, çünki ýyladyş ulgamy jaýyň ulanyş maksatlary we binagärlik-gurluşyk çözgüdi bilen içgin baglanşyklydyr.

Ýyladyş ulgamynyň çyzgydy.

- 1 - ýyladyş enjamlary; 2 - birinji ýylylykgöterijiniň turbalary; 3- ýylylyk çalyşygy; 4 - ikinji ýylylykgöterijiniň turbalary; 5- otaglar.

Ýyladyş enjamlarynyň görnüşleri.

Ýaşaýyş, senagat we jemgiýetçilik jaýlary üçin zawodlarda ýyladyş enjamlarynyň dürli görnüşleri öndürilýär.

Ýyladyş enjamlary: radiatorlar, turba şekilli, konwektorlar, daşky üsti gapyrga şekilli turbalar we koloriferler, dürli görnüşli paneller we ş.m.

Radiatorlar esasan ýaşayyş jaýlarynda, kähallatlarda jemgiýetçilik jaýlarynda ulanylýar.

Turba şekilli ýyladyş enjamlar amatly ýylylyk-tehniki görkezijilere eýedir. Emma olar örän agyr we göwrümi uly bolup, köp ýer tutýar we estetiki nukdaý nazardan amatly däldir. Şonuň üçin, ýyladyş enjamlarynyň bu görnüşi örän seýrek ulanylýar (mysal üçin, ýyladyşhanalarda we ş.m. ýerlerde).

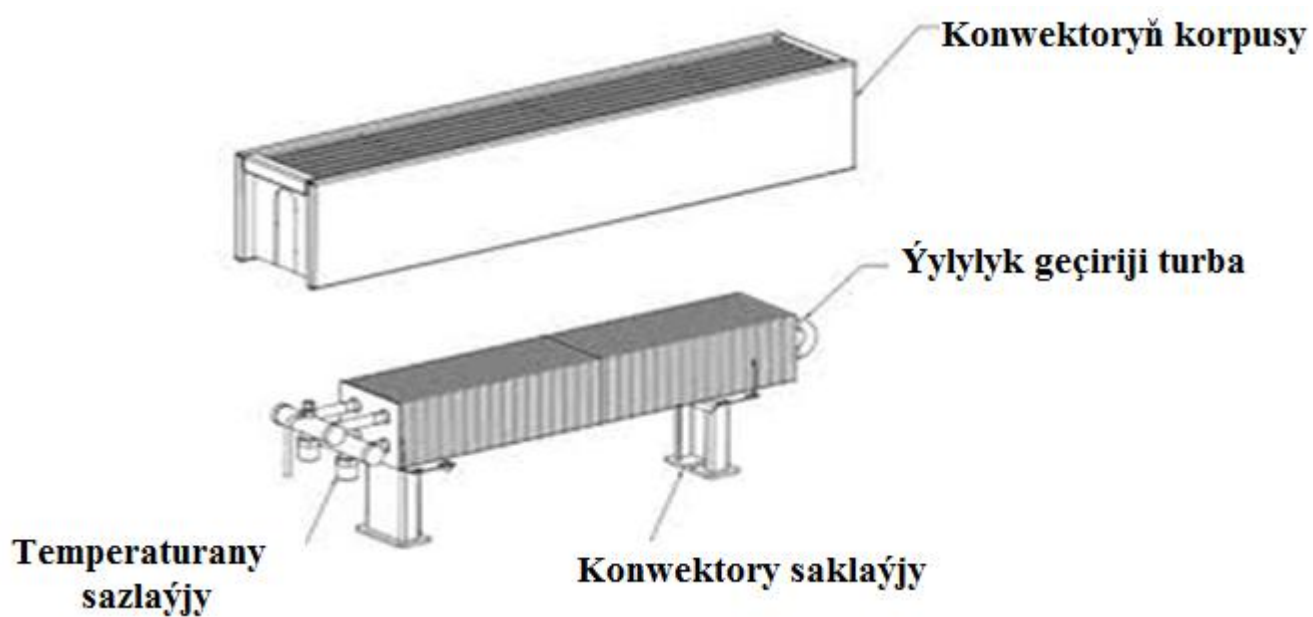

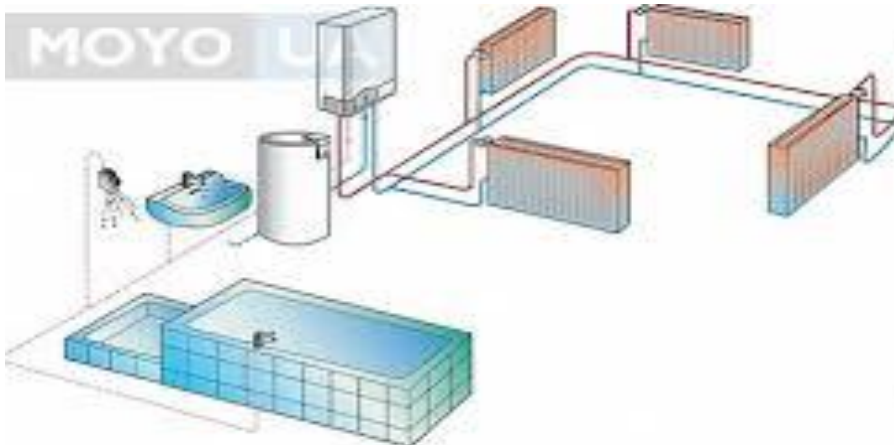
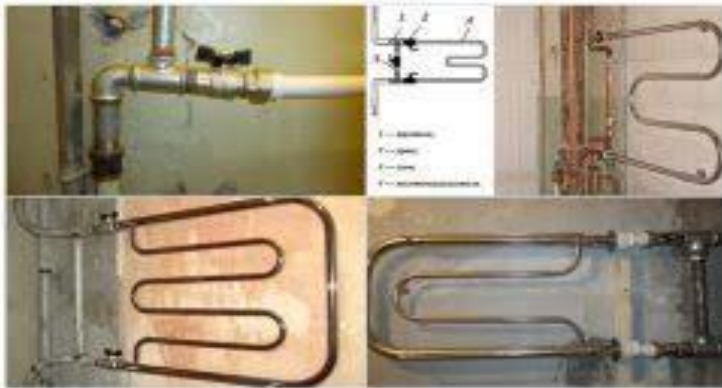
Konwektor, uly bolmadyk beýiklikde we galyň ýyladyş enjamydyr, olary jemgiýetçilik jaýlarynda we başga-da ş.m. uly meýdanly otaglarda, olaryň arhitektura gurluşyny bozman perimetri boýunça ýerleşdirilýär. Soňky wagtlarda konwektorlary ýaşayyş jaýlarynda hem ulanylýar, çünki olar radiatorlar bilen deňeşdirilende, öndürmeklik we gymmaty pes düşýän enjamydyr.

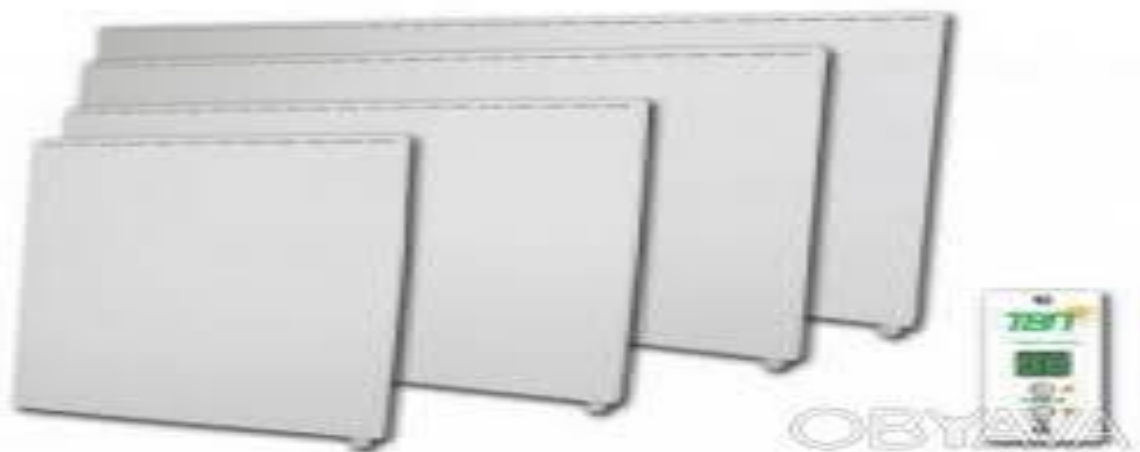

Daşky üsti gapyrga şekilli turbalar köplenç halatda senagat jaýlarynyň ýyladyş ulgamynda, jemagat - hojalyk edaralarynda, şeýle hem ýylylyk göterijisi $150\text{ }^{\circ}\text{C}$ çenli bolan guradyş kameralarynda ulanylýar.

Ýyladyş panelleri, ýylylyk göteriji turbalary bien bilelikde bütewi ýasalan enjamdyr. İçinden ýylylyk göterişi akyp geçýän turbalar, polatdan, aýnadan we polimer materýallardan ýasalýar. Ýyladyş panelleri üstünden elektrik togy geçýän elektrik simleri bilen hem bütewi ýasalyp bilinýär. Bu paneller jaýyň polunda, potologynda, diwarlarynda we penjiräniň aşagynda ýerleşdirilýär. Paneller, aýratynam germew konstruksiýalary bilen utgaşdyrylan halatynda, sanitar-gigiýeniki we binagärlik gurluşyk talaplara has oňat gabat gelýärler. Ýyladyş panelleriniň kemçilik taraplary höküminde şulary bellemek zerurdyr: abatlaýyş işleriniň kynlygy, uly ýylylyk inersiýasy, ýyladyş panelleriniň ýylylyk berijiligini sazlamagyň mümkinçiliginiň çäkligi we otagda mebeli ýerleşdirmeklikde kynçylyk döredýänligi.

Howa ulanmaklyk bilen işledilýän ýyladyş ulgamynda **kaloriferler** we ýyladyş agregatlary ulanylýar.

Elektrik togy arkaly ýyladyş ulgamlarynda elektrik panelleri bilen bir hatarda dürli görnüşli elektrik togy arkaly gyzdryjy gurallar ulanylýar.

Hemme ýyladyş gurallary otaglarda ýerleşdirilende olary arassalamaklyk, gözegçilik etmeklik we abadançylyk işlerini ýerine ýetirmeklik mümkinçiligini göz önüne tutulmalydyr.

Beýleki ýyladyş ulgamlary bilen deňeşdirileninde, özüniň artykmaçlygy sebäpli, **suw bilen işledilýän ýyladyş ulgamy** häzirki döwürde iň köp ýaýran ulgam diýilip hasaplanylýar. Suw bilen işledilýän ýyladyş ulgamlarynyň ulanylyş tejribesi olaryň ýokary gijgideniki we ulanylyş görkezijilerini görkezdi.

Suw bilen işledilýän ýyladyş ulgamy ýapyk (konturlaýyn) ulgamy aňladýar. Suw bilen ýyladyş ulgamy birnäçe häsiýetli alamatlar boýunça şu görnüşlere bölünýär:

1. Suwuň aýlawly hereketini üpjün etmeklik ukyby boýunça suw ulanýan ýyladyş ulgamlary tebigy aýlawly ulgamlara (grawitasiýanyň täsiri bilen işleýän) we emeli usulda işledilýän ulgamlar (nasos bilen işledilýän) we kombinirlenen ulgamlar (tebigy, aýlanşyk nasosynyň täsiri astynda).
2. Dik turbalarynyň ýyladyş enjamlary bilen birleşdiriliş çyzgydy boýunça suw bilen ýyladyş ulgamlary iki turbaly we bir turbaly görnüşlere bölünýär.
3. Ulgamyň magistral turbalarynyň geçiriliş ýerine baglylykda ýokardan paýlaýjyly we aşakdan paýlaýjyly ulgamlara bölünýär.
4. Ýyladyş enjamlaryny birikdirýän turbalarynyň ýerleşişine laýyklykda ulgamlar dikleýin we keseleýin görnüşlere bölünýärler.
5. Getiriji we äkidiji magistrallarda suwuň hereket ediş ugry boýunça suw bilen ýyladyş ulgamlary bir tarapy ýapyk we ugurdaş hereketli görnüşlere bölünýärler.